ਅਰਨਬ ਰਾਏ

ਬਨਾਮ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਸੰਘ।

(ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 1109 ਆਫ 2022)

17 ਮਾਰਚ, 2023

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ*, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ.,

ਪੰਮੀਘੰਤਮ ਸ੍ਰੀ ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ:

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਟੈਸਟ (CLAT) 2023 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 - ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਨਾਮ. 10.08.2022 ਦੇ ਇੱਕ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਆਯੋਜਤ: ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 4 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਹਰੇਕ ਮੰਤਰਾਲੇ/ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ/ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। [ਪਾਰਾ 11, 12]

ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 - CLAT ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ 28.08.2022 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 18.11.2022 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ - ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ 24.11.2022 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੈੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 28.08.2022 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਤ: ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ PwD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ,

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ CLAT ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ - ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, 2016. [ਪੈਰਾ 17]

ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 - CLAT ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਆਯੋਜਤ: CLAT ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰੋ ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ PwD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ - ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 10.08.2022 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਹਨ। [ਪਰਾ 19]

ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 - ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ, ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ (ਏ) ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ 11 ਵੀਂ ਗ੍ਰੇਡ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹਨ; ਜਾਂ (ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ - ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਟੀ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ MCQs ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋ-ਗੁਣਾ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ - ਇਸ ਲਈ, ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਲੇਖਕ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 22, 27]
ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 - ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ - ਜਿੱਥੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ:

ਹੋਲਡ: ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, CLAT ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਲਿਖਾਰੀ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ - ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ MCQs ਦੇ ਜਵਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ - ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। [ਪਰਾ 26]

ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2021) 5 SCC 370 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰ. 1109।

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ)
ਨਾਲ
ਫੁਟਕਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ (2023 ਦੀ ਡਾਇਰੀ ਨੰ. 8493) ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਨ. ਸਾਈ ਵਿਨੋਦ, ਅਭਿਨਵ, ਐਡਵ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਭਾਟੀ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਸਿਧਾਰਥ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ੍ਰ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰੁਣ ਸ੍ਰੀ ਕੁਮਾਰ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ. ਪ੍ਰਿਥਾ ਸ੍ਰੀਕੁਮਾਰ, ਅਨਿਰੁਧ ਜੀ., ਮਿਸ. ਅਰਸ਼ੀਆ ਘੋਸ਼, ਸ੍ਰੀਮਤੀ. ਲਲਿਤਾ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਅਮਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਯਸ਼ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬੁੰਦੇਲਾ, ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ, ਮਾਨਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਠੌਰ, ਸ਼ਾਸ਼ਵਤ ਪਰਿਹਾਰ, ਅਮਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਰਾਜ ਬਹਾਦਰ ਯਾਦਵ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ। ਅਦਾਲਤੀ ਮੋਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ

1. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਅਪੰਗਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਹੈ, ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਕਾਮਨ ਲਾਅ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਟੈਸਟ 20231 ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਲਈ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। CLAT 18 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਨਿਯਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਲੇਖਕ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

2. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 13 ਨੇਤਰਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ 2 ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ.

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ Ors3 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਪਾਹਜਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: “ਇੱਕ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸਾਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ।

4. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ 29 ਅਗਸਤ 2018 ਦੇ ਆਪਣੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਾਰੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੇਠਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਜੇਕਰ ਉਹ (ਏ) ਵਿਦਿਅਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ 11 ਵੀਂ ਗ੍ਰੇਡ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹਨ; ਜਾਂ (ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ PwD ਉਮੀਦਵਾਰ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ 12 ਵੀਂ ਗ੍ਰੇਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਨਾਲ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਲਗਭਗ ਹਰ 10ਵੀਂ ਅਤੇ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

6. ਤੀਜੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਹੁੰਚਯੋਗਤਾ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ।

7. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ CLAT ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ PwD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨਗੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 15 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, CLAT ਦੋ ਦਿਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 18 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੁਝਾਅ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: “

1. ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਂਡ ਅਦਰਜ਼ (2021) 5 SCC 370 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦਾ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ("ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ") ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। CLAT 2023 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ:

(i) ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2016 ("ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਆਂ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(r) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ। , 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਤੇ

(ii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

2. ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ CLAT 2023 ਲਿਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਈਮੇਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਟੈਸਟ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਚਾਰਜ ਲੈਣਾ।

3. ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ 24 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਦੀ ਮਿਤੀ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ 'ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਡਿਸਏਬਿਲਿਟੀਜ਼ ("ਪੀਡਬਲਯੂਡੀਜ਼") / ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ("SAPs") ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
4. ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ CLAT 2023 ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, CLAT 2023 ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਨਾਲ clat@consortiumofnlus.ac.in 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

5. ਇਹ ਬਿਆਨ CLAT 2023 ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਈਮੇਲ ਪਤੇ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

8. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਅਗਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰੇਗਾ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਾਹਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਡਿਸਏਬਿਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ 2016 ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀਆਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੱਪਡੇਟ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ CLAT ਵਿੱਚ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ

ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

10. 10 ਅਗਸਤ 2022 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, MSJE ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ. ਦਫਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 3 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: "
3. ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ RPwD ਐਕਟ, 2016 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(s) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(r) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। , ਅਰਥਾਤ 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ:-
(a) ਇਹਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ RpwD ਐਕਟ, 2016 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(s) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 2(r) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ, ਅਰਥਾਤ 40% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ।
(ਬੀ) ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਿਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਤਿਕਾ-1 ਦੇ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਮੈਡੀਕਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ।
(c) ਉਪਰੋਕਤ ਬਿੰਦੂ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਮੈਂਬਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ:- i. ਚੀਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ/ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ/ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ.....ਚੇਅਰਪਰਸਨ ii. ਆਰਥੋਪੀਡਿਕ/ਪੀਐਮਆਰ ਮਾਹਰ iii. ਨਿਊਰੋਲੋਜਿਸਟ, ਜੇਕਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ
iv. ਕਲੀਨਿਕਲ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ/ਪੁਨਰਵਾਸ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ/ਮਨੋਚਿਕਿਤਸਕ/ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਅਕ ਬਨਾਮ ਆਕੂਪੇਸ਼ਨਲ ਥੈਰੇਪਿਸਟ, ਜੇਕਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ ਤਾਂ vi. ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਹਰ, ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੀਫ਼ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ/ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ/ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ

ਕਾਲਜ/ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਤੋਂ ਨਿਊਰੋਲੋਜਿਸਟਸ, ਆਕੂਪੇਸ਼ਨਲ ਥੈਰੇਪਿਸਟ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ)"

(d) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਬਾਡੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਮਤਿਹਾਨ ਸੰਸਥਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਡਿਵੀਜ਼ਨ/ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੈਨਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(e) ਜੇਕਰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਸੰਸਥਾ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਾਰੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੇਠਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਕਾ-II ਦੇ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

(f) ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਚਕਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਪਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲਿਖਾਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(g) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਕਾ I ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਸਥੇਟਿਕਸ ਅਤੇ ਆਰਥੋਟਿਕਸ, ਸੁਣਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਰਗੇ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(h) ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ 20 ਮਿੰਟ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲੇਖਕ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਜੇਕਰ 3 ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 5 ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ 5 ਦੇ ਗੁਣਜ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(i) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣਗੀਆਂ। ਜੇਕਰ, ਫਾਰਮ ਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ।
(j) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
(k) ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ/ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਮਾਨ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(l) ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ 29.08.2018 ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਅਸਮਰਥਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

(m) ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖਤ ਚੌਕਸੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੀਆਂ। 11. ਆਫਿਸ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦਾ ਪੈਰਾ 4 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਭਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ, ਹਰੇਕ ਮੰਤਰਾਲੇ/ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਧੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ/ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 12. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। 13. ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਬਚਿਆ ਹੈ ਉਹ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ CLAT ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣਗੇ।

14. ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਲੂ ਜਿਸ ਵੱਲ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ CLAT ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ 28 ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ 18 ਨਵੰਬਰ 2022

ਨੂੰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ 24 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 18 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

15. ਮਿਸਟਰ ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ CLAT ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ.

16. ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

17. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, PwD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ CLAT ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਜਨਤਕ ਡੋਮੇਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 2016 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

18. ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਨਈਅਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 15 ਦਸੰਬਰ 2022 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 10 ਅਗਸਤ 2022 ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

19. ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ CLAT, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ, ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ PwD ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 10 ਅਗਸਤ 2022 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਾਹਜ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ।

20. ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਲੇਖਕ (a) 11 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਜਾਂ (b) ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 10 ਅਗਸਤ 2022 ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਫਿਸ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਾਰੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਦਮ ਹੇਠਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

21. ਸ੍ਰੀ ਨਿਖਿਲ ਨਈਅਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕੋਚਿੰਗ ਸੈਂਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਰਕਹੀਣ ਹੈ।

22. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮਲਟੀਪਲ ਚੁਆਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ (MCQs) ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਆਪਣੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ MCQs ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਹਰੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।

23. ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 18 ਦਸੰਬਰ 2022 ਨੂੰ CLAT ਵਿੱਚ, 292 ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 211 ਨੇ ਅੰਡਰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ-CLAT ਲਈ ਜਦਕਿ 81 ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ-CLAT ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। 49 ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਵਾਧੂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ 33 ਬੇਨਤੀਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ 16 ਬੇਨਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ 15 ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਲਿਖਾਰੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ।

24. ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਵਿਕਾਸ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਵਾਜਬ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਦਾਖਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਸਲ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

25. ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ 11ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਵੇਰਵਾ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

26. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, CLAT ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਲਿਖਾਰੀ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰੋ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਇਸ

ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਇੱਕ ਲਿਖਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਹੀਣ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੂੰ MCQs ਦੇ ਜਵਾਬ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

27. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਲੇਖਕ 11 ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੋਚਿੰਗ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

28. ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਫ੍ਰੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ CLAT ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਚਾਰਕ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

29. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

30. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
ਹੈੱਡਨੋਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ
ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ

ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate